

פרשת ויגש

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

רגע השיא הגיע... יוסף מסיר את ה"מסכה" מעל פניו ומתגלה לאחיו • "אני יוסף, העוד אבי חי...?"

תחילת הפרשה מהוה המשך למאורעות שהתחוללו בפרשה הקודמת. יוסף, המשנה למלך מצרים ומי שבידו המפתח לכל אוצרות המזון, "זועם" (למראית עין) על גניבת גביע הכסף שלו. לאחר שזה נמצא בשקו של בנימין הקטן פוסק המושל: "האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי לעבד...".

האחים המומים. העונש היה כבד מנשוא, שהרי הבטיחו ליעקב אביהם - כשמאן לשלוח את בנו למצרים - כי ישיבו אותו בכל מחיר.

נאמו של יהודה

מי שהבטיח לאביו לשמור על בנימין: "אנוכי אערבנו מידי תבקשנו, אם לא הביאותיו אליך. . . וחטאתי לך כל הימים", נוטל יהודה את היוזמה ופותח בנאום ארוך בנסיון לבקוע את מעטה הקשיחות של המושל ולמצוא מסילות לליבו. הוא מתחיל בסיפור השתלשלות המאורעות, למן הרגע שפגשו בו לראשונה. הוא מספר למשנה למלך, שהוא למעשה אחיו יוסף, על חשדותיו ודרישתו להביא את האח הקטן, ולעומת זאת על חששו של אביהם הזקן לשלוח את בן זקוניו. הוא ממשיך במה שעלול לקרות עתה, אם יחזרו ללא האח הצעיר; אביהם, שעדיין מתאבל על בנו יוסף שנעלם, יחלה עוד יותר בראותו כי בנה השני של רחל לא חזר לביתו והדבר יסכן את חייו. בסיום דבריו מציע יהודה: "ישב נא עבדך (יהודה) תחת הנער, עבד לאדוני, והנער יעלה עם אחיו".

יוסף נגלה לאחיו

רגע השיא הגיע... - "ולא יכול יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו". יוסף מסיר את ה"מסכה" מעל פניו ומתגלה לאחיו. כדי שאלה לא יתביישו בפני המצריים שעמדו סביבו, קרא: "הוציאו כל איש מעלי,!" כשנשארו לבדם פנה אליהם ואמר: "אני יוסף, העוד אבי חי...?"

נשמתם של האחים כמעט פרחו... - "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו". יוסף, שראה כי אחיו מלאים בווה וחרטה על מעשי העבר, מרגיע אותם ומדגיש כי לא הם "אשמים" בירידתו למצרים, "כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם"; כל שהותו של יוסף בארץ מצרים היתה כדי שיוכל לספק מזון למשפחתו בימי הרעב. עתה, מזמין יוסף את אביו וכל משפחתו לשבת עמו במצרים ולהנות ממעמדו הבכיר ויכולתו לספק להם מזון בשפע, במשך כל חמש שנות הרעב שעדיין נותרו. גם פרעה מצטרף לקריאתו של יוסף ואף שולח ליעקב עגלות עמוסות מכל טוב ארץ מצרים.

בני ישראל באים למצרים

האחים חוזרים לבית אביהם כשבשורה בפיהם; "...עוד יוסף חי, וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים...". בתחילה לא האמין להם יעקב, אך מראה העגלות, הטעונות בכל טוב, שכנע אותו בצדקת דבריהם. "ויאמר ישראל (יעקב) אלכה ואראנו בטרם אמות". מצד אחד רצון עז מפעם ביעקב לראות את בנו האבוד, אך לאידך, חש הוא בצער רב בעוזבו את ארץ אבותיו. להסיר ספק מליבו נגלה אליו האלוקים במראה הלילה ומחזקו: "אל תירא מרדה מצריימה כי לגוי (עם) גדול אשימך שם". יעקב ומשפחתו מגיעים

פרשת ויגש

למצרים ומתיישבים בארץ גושן. שם פוגש יעקב את בנו האהוב אשר נופל על צואר אביו בבכי.

פגישה עם פרעה

האחים היו אמורים להפגש עם פרעה מלך מצרים. לפני כן תידרך אותם יוסף: "ואמרתם אנשי מקנה (רועי צאן) היו עבדיך מנעורינו . . בעבור תשבו בארץ גושן כי תועבת מצרים כל רועה צאן". ואכן כך היה, מששמע פרעה שעיסוקם הוא רעיית הצאן הציע ליוסף כי יישב את משפחתו בארץ גושן, הטובה למרעה ורחוקה מהמון העם שהצאן משמש גם כאלוהיו. לאחר מכן עורך יוסף פגישת הכרות בין אביו למלך. בסיומה מברך יעקב את פרעה שבכל פעם שיגש אל הנילוס יעלו מימיו לקראתו וישקו את ארצו.

רעב כבד במצרים

גם במצרים, שהתכוננה מראש לימי הרעב, המצב מחמיר מיום ליום. לאנשים אין יותר כסף - "ויתום (נגמר) הכסף בארץ מצרים". "הבה לנו לחם", זועק ההמון המצרי לעבר יוסף, "ולמה נמות נגדך...". יוסף מציע להם את התבואה תמורת עדרי הבקר והצאן שלהם, ומשגם אלה נגמרו מוכרים המצריים את אדמותיהם. בצורה זו "ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה...". חוץ מאדמת הכמרים, כוהני מצרים, שהיו מקבלים את כל צורכיהם מפרעה ולכן לא היו זקוקים למכור את אדמתם.

ההתאוששות

למרות שעל פי פתרון חלומותיו של פרעה עתידות היו להיות שבע שנות רעב ועדין נותרו כשלוש שנים, החלה הארץ לתת את יבולה בזכות צדקתו של יעקב. אולם היות וכל האדמות נקנו על ידי יוסף ונמצאו ברשותו של פרעה הואיל ויוסף לתת למצריים זרעים כדי לזרוע את שדותיהם, בתנאי שחמישית מהיבול תינתן לבית המלוכה והשאר יהיה למחייתם.

ומה התפתח בנתיים במחנה ישראל- ? "וישב ישראל בארץ מצרים, בארץ גושן, ויאחזו בה ויפרו וירבו מאוד". בני-ישראל בנו במקומותיהם בתי מדרשות ובתי מגורים, זרעו שדות ונטעו כרמים וראו ברכה יותר מן המצריים הם היו פרים ורבים שם שלא כדרך העולם.

מקור: maale-adumim.com